

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponenta práce

Autorka práce: Bc. Markéta Rýcová

Název práce: Komparační analýza uplatňování zákona o veřejných zakázkách autoritami státní správy a samosprávy

Autor posudku: PhDr. Mgr. Ivan Langr

Vyhodnocení diplomové práce na základě následujících kritérií:

1. věcný přínos práce a její přidaná hodnota

Diplomová práce Markéty Rýcové se zabývá tématem, které je ve veřejných politikách aktuální už desítky let, přesto však svým neustálým vývojem poskytuje dostatečný prostor pro další vědecké zkoumání. Diplomantka si za svůj cíl zvolila posoudit uplatňování zákona o veřejných zakázkách (ZVZ) při kontrahování v různých institucích a také vysvětlit rozdíly mezi různými institucemi při aplikaci ZVZ a dalších interních předpisů, pokud takové existují. Autorce se podařilo na několika příkladech velmi dobře postihnout právě diverzitu přístupu institucí státní správy i územní samosprávy a jejich pracovníků k procesu zadávání, šíři metodického (ne)ukotvení i výskytu některých rizikových jevů, jako je informační asymetrie různých aktérů v různých fázích procesu zadávání, oportunistické chování aktérů apod., které mohou přímo souviset s ovlivňováním zakázek a korupcí. Přestože – jak sama diplomantka zmiňuje – lze při tak malém vzorku výsledky výzkumu jen velmi obtížně zevšeobecnit, je možné stanovit některá vstupní doporučení pro další praxi. Přidanou hodnotou práce bezpochyby je jakási souhrnná mikroanalýza nového zákona o zadávání VZ, který teprve vejde v účinnost, a to přímo pohledem jednotlivých aktérů – pracovníků institucí veřejné správy v oblasti veřejných zakázek.

2. stanovení výzkumných otázek a jejich zodpovězení

Autorka v úvodu vymezuje celkem tři výzkumné otázky, na které také v závěru výzkumu jednoznačně a přesvědčivě odpovídá. Byť se dalo předvídat, že přístupy jednotlivých institucí budou opravdu různé, protože např. v rámci autonomního rozhodování samospráv zkrátka být musejí, nebylo možné předem odhadnout, jakou míru rozdílu analýza přinese a v čem. A to byla podstata výzkumu samého. Problém je tak snad jen v tom, že autorka předem vymezuje jedinečnou souvztažnost mezi ZVZ a veřejnými zakázkami, čemuž ale praxe rozhodně neodpovídá především v oblasti tzv. veřejných zakázek malého rozsahu (VZMR). Ty se totiž ZVZ neřídí, resp. řídí se jen jedním jeho ustanovením (více viz oddíl 4).

3. struktura práce

Diplomová práce je strukturována opravdu přehledně a vyváženě jak z pohledu teoretického rámce, tak vlastní empirické části.

4. věcná správnost a přesvědčivost argumentace

Diplomantka argumentuje velmi dobře, dovoluji si však – jak jsem již avizoval výše – vytknout nedostatečné rozlišování zakázek dle zákona VZ a VZMR, na něž se ze zákona vztahuje pouze § 6, tzv. antidiskriminační paragraf. Přestože autorka s VZMR jako s kategorií počítá, ne vždy přesně formuluje, jak ukazují následující příklady – „*Veřejná zakázka je dle právního hlediska smlouva, jejíž uzavření se musí řídit zákonem o veřejných zakázkách.*“ (s. 12), „... uplatňování

zákona o veřejných zakázkách je napříč vybranými institucemi značně rozdílné.“ (s. 40) atd. V obou i dalších případech tedy autorka na ZVZ explicitně fixuje veřejné zakázky jako celek. Stejně tak jde o otázku vnitřních předpisů v zadávání VZMR, které jsou tím skutečným předmětem autorčina výzkumu. Například výklad ministerstva vnitra definuje celou sadu možných tzv. normativních směrnic, v praxi je ale nutné přihlídnout i k tomu, který z orgánů obce/ kraje (rada, zastupitelstvo, tajemník/ ředitel), popř. vedoucích zaměstnanců tyto předpisy schválil. Z toho totiž pak vyplývá jak míra jejich závaznosti, tak okruh osob (pracovníků úřadu), jichž se týkají. Je patrné, že jiný dopad mají akty vedoucího daného odboru (nevztahují se na pracovníky jiných odborů), jiný pak např. akty rady, které dopadají na celou samosprávnou část obce/ kraje, a jiné např. akty tajemníka/ ředitele úřadu, které mohou pojímat i státní správu v přenesené působnosti. To je důležitý moment zejména v situaci, kdy na obci/ kraji neexistuje odbor/ referát s „gescním monopolem“ na zadávání VZ pro celý úřad, ale tato náplň činnosti je pokryta více odbory/ referáty s různou gescí. Je ale zřejmé, že právě tyto výtky jdou na margo zatím patrně nedostatečné autorčiny zkušenosti s praxí veřejné správy jako takové.

5. propracování a aplikace teoretických východisek a přístupů

Jak vymezení základních pojmů, tak teoretický vhled považuji za opravdu velmi povedenou část diplomové práce. Ukazuje se, jak nemnoho stran textu postačuje k prakticky vyčerpávajícímu teoretickému ukotvení. Sama diplomantka již v úvodu práce avizuje přínos v podobě dosud nezpracovaného veřejněpolitického vymezení veřejných zakázek. Je jen škoda, že se nepodařilo do empirické části práce trochu důsledněji promítnout dobře teoreticky zpracovaný dvojitý možný způsob zjišťování potřebnosti veřejné zakázky (nabídkový/ poptávkový), což je jedním z hlavních problémů české veřejné správy, protože ta dosud ten správný model jak zjišťovat potřebnost zdola, tedy poptávkovým způsobem, hledá. To bylo ale (patrně) dáno tím, jaký okruh aktérů autorka zvolila pro svá interview, protože úředníci na podobný typ otázek odpovědět nemohou, jde o faktor navýsost politický. Ostatně, může to být zajímavé téma autorčina dalšího výzkumu.

6. metodologický přístup a aplikace jednotlivých metod

Svou práci diplomantka pojala jako případovou studii, přičemž užila celou řadu metod zjišťování a analýzy dat. Už vstupní expozé do metod obecně vědních a specifických ukazuje, že se autorka v této problematice adekvátně orientuje. Celkem 12 rozhovorů s experty je dostačujícím souborem pro danou případovou studii, je třeba vyzdvihnout i plastické rozdělení poptávaných úřadů státní správy (3x) a územní samosprávy (2x kraj, 7x obec), resp. různých typů obcí (magistráty, obce 3. i 2. stupně). Za dobrý považuji i způsob kódování dat získaných z rozhovorů s respondenty. Kromě pozitiv z práce s metodickou podporou (s. 41-42) možná autorka mohla u respondentů zjišťovat i pocity opačné, tedy zda je interní dokumenty v některé z fází zadávání v něčem neomezují, nebo nejsou nadměrnou byrokratickou zátěží. Lépe by tak bylo možné hodnotit samotnou kvalitu zpracování jednotlivých dokumentů.

7. využití literatury a dat

Soubor použitých zdrojů považuji z pohledu diplomové práce za více než dobrý, stejně tak poměr mezi literaturou zahraniční a české provenience. Je jen škoda, že autorka v úvodu práce nedala žádný prostor k seznámení se stavem zpracování tématu samého, u diplomové práce by podobná pasáž chybět neměla.

8. stylistika a formální zpracování

Ze stylistického a jazykového hlediska lze autorce vytknout zatím nevybroušený odborný styl i místy nepřesné vyjadřování – *špatná* transparentnost, *na* veřejných institucích, principal a agent jako počestěné názvy (s. 26) apod. Celkově velmi dobrý dojem z diplomové práce mi to však nijak zásadně nekazí.

Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přijmout k obhajobě a hodnotit ji u obhajoby známkou VÝBORNĚ.

Datum: 6/6/2016

PhDr. Mgr. Ivan Langr